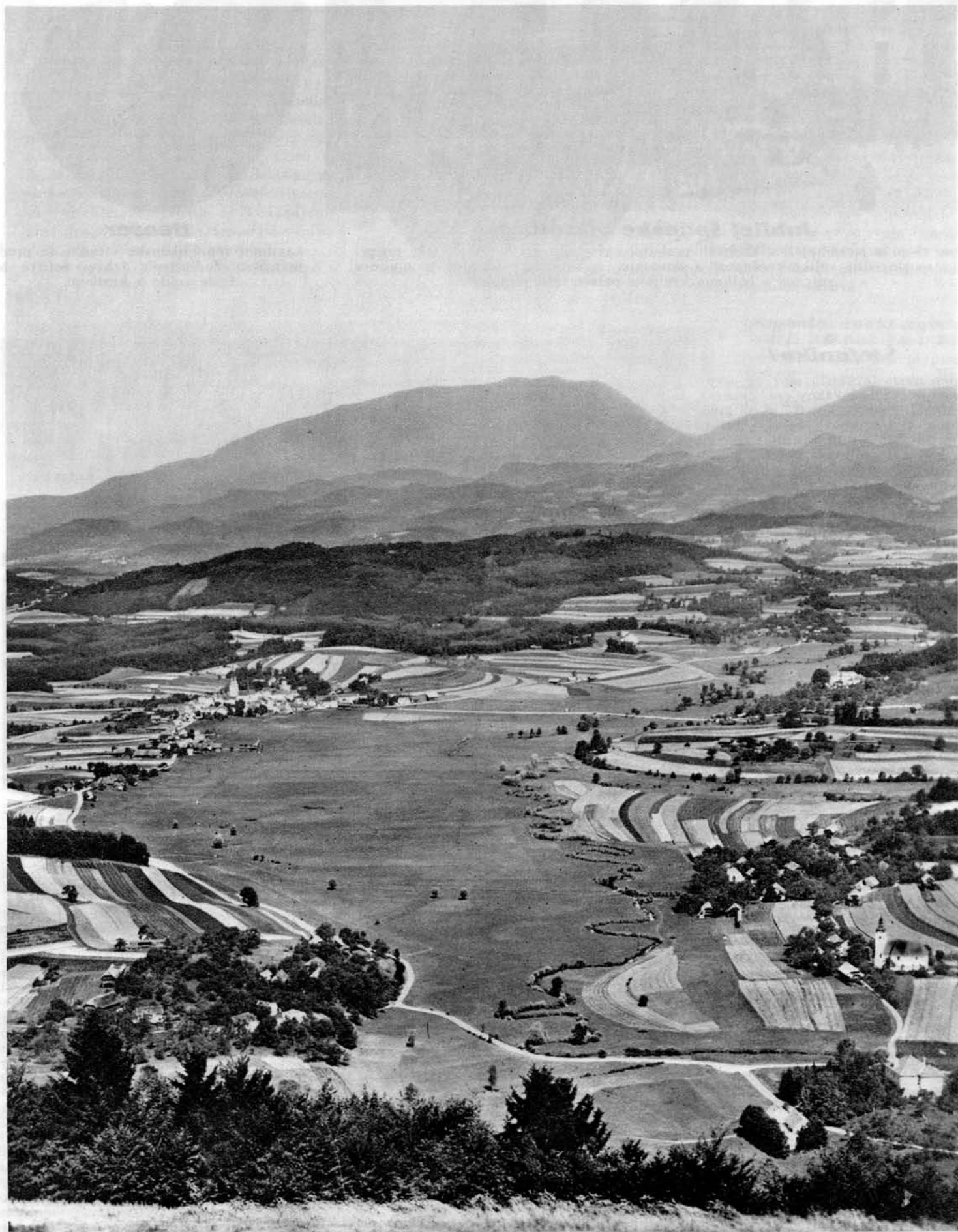

Ilustrirani **Slovenec**

Leto IV

Tedenska priloga »Slovenca« (št. 230) z dne 7. X. 1928

Štev. 41

Naša slovenska zemlja: Moravče in Moravška dolina

Jubilej španske diktature

Dne 15. p. m. so obhajali v Madridu petletnico vlade Prima di Rivere. Ob tej priliki so priredili velike svečanosti s slovesnim sprevedom. Diktator je opazoval spreved z balkona kraljeve palače (glej sliko).

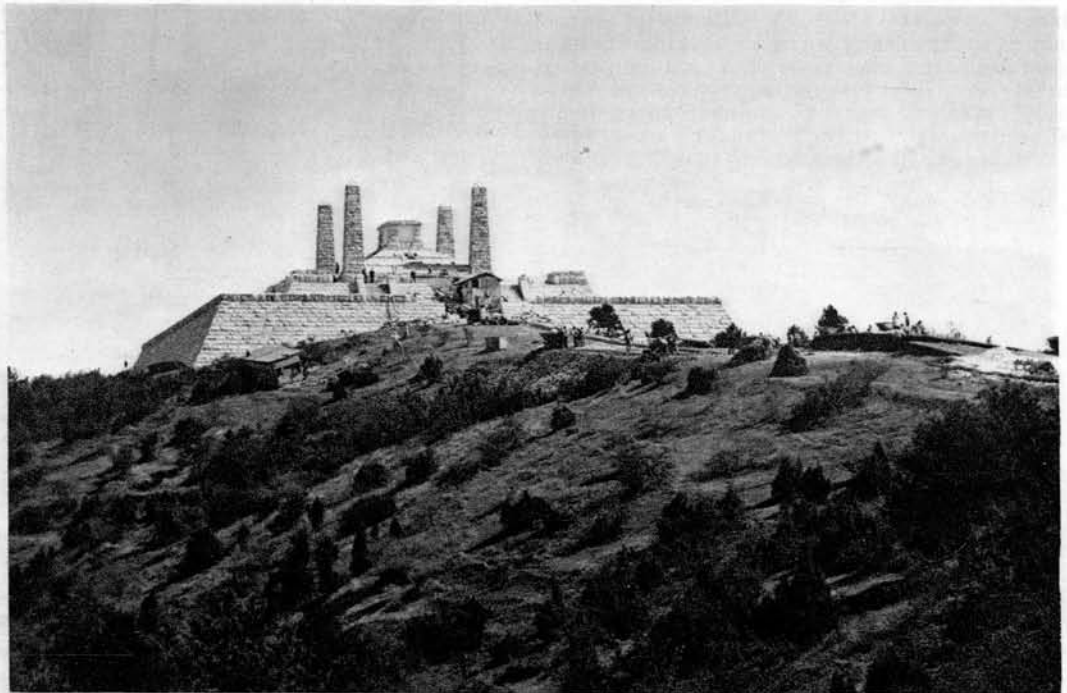

Hoover

kandidat republikanske stranke za predsedništvo Zedinjenih držav; volitve se bodo vršile v kratkem.

Štefaniku!

Eden najzaslužnejših mož za osvobojenje Čehoslovakov je general Štefanik. Rodom Slovak, je bil med vojno v francoski vojaški službi, kjer je bil zaradi svojih izrednih zaslug in sposobnosti povišan v generala. Zaradi te svoje visoke pozicije je dobil stike z mnogimi merodajnimi krogi in ko sta začela Masaryk in Beneš akcijo za osvobojenje Čehoslovakov, je bil ravno Štefanik oni, ki jima je ugladil pot v francoske vladne kroge, razen tega je pa seveda tudi sam pospeševal osvobojenje svojega naroda z vsemi svojimi nenavadnimi silami. Ob prevratu mu je pripadla čast prvega češkoslovaškega vojnega ministra, a ko se je vračal z aeroplanom v svojo domovino, se je ta ponesrečil in pokopal pod seboj tudi Štefanika. Vzrok zagonetne nesreče je še danes nepojasnen. Na iniciativo Slovakov mu je bil sedaj postavljen na 544 m visokem hribu Bradlo nad Bratislavo veličasten spomenik, ki so ga odkrili 23. p. m.

Amerika v grozi

Sredi preteklega meseca je divjal nad Ameriko strahovit orkan, ki je po svoji sili in groznih učinkih prekosil vse, kar jih pomni sedanji rod. Zlasti prizadeti so kraji ob Mehikanskem zalivu, kjer se je začel, toda od tod se je pomikal proti Severni Ameriki ter lomil in podiral vse, kar je dosegel. Mrtvih je baje par tisoč oseb, brez strehe pa nad 1 milijon, a škoda je zaenkrat seveda še neprecenljiva. V prizadetem ozemlju so se hipoma podvojile cene vseh potrebščin, resno je ogrožena paroplovba in razni temni elementi so izrabili splošno nesrečo seveda za ropanja. Povsod je bil ustavljen ves promet. — Naša slika nam kaže pogled na ulico nekega srednjeameriškega mesta po viharju. Napol porušena hiša, polomljena drevesa, vse leži uničeno vse križem po cesti.

Jubilej zaslužnega moža

Dne 22. p. m. je obhajal svojo devetdesetletnico ljubljanski odvetnik **dr. Fran Papež**. Potemtakem je mož najstarejši odvetnik v Sloveniji in najbrž v vsej Jugoslaviji.

Današnji rod, ki hitro živi in hitro pozablja, pozna to markantno osebnost komaj po imenu, in vendar je imel dr. Papež časih prav važno vlogo v naši politični zgodovini, v zgodovini katoliškega gibanja pa še posebej.

Rojen je bil jubilan dne 22. septembra l. 1858. v Mokronogu, kot sin zdravnika. Po dovršenih gimnazijskih naukih je študiral pravo na Dunaju in v Gradcu, nato je bil koncipijent pri ljubljanskih odvetnikih dr. Wurzbachu, dr. Costi in dr. Moschetu, dokler ni otvoril lastne pisarne. Bil je sloveč ljubljanski odvetnik in pri njem so služili za koncipijente med drugimi tudi dr. Iv. Šusteršič, dr. Hudnik, dr. Furlan, dr. Poček i. dr.

Že zgodaj je stopil dr. Papež tudi v javno življenje. Zgodilo se je to v 70-ih

letih, ko je v Avstriji in v Sloveniji neomejeno vladal nemški liberalizem ter skušal s silo zadušiti prebujenje našega naroda. Bil je dolgo vrsto let deželni poslanec in nekaj časa tudi deželni odbornik ter namestnik deželnega glavarja. V tistih letih so bile slovenske vrste še složne, kadar je pa prišlo do spopada med liberalnimi Mladoslovenci in katoliškimi Staroslovenci, je stal vselej krepko v vrstah poslednjih. Užival je pa povsod velik ugled in bil tudi v predsedstvu I. kat. shoda l. 1892.

Pozneje se je umaknil iz političnega življenja in vrvenja, a kadarkoli je bilo treba pokazati slovensko in katoliško prepričanje, dr. Papeža ni bilo treba nikoli šele iskati, vselej je bil med prvimi na mestu.

Zaduja leta so mu odpovedale noge, vendar je mož sicer za svoja leta še jako čil. Častitljivemu starčku naše najiskrenejše želje, da bi mu dal Bog dočakati vsaj stoletnico rojstva.

Jugoslovanski zgodovinarji na obisku v Ptuju

Dne 1.—5. septembra je proslavilo Zgodovinsko društvo v Mariboru svojo 25. letnico. Ob tej priliki je bil v Mariboru sklican sestanek jugoslovanskih zgodovinarjev, na katerem se je razpravljalo o nalogah provincialnih muzejev in varstvu spomenikov in arhivalij. Iz Maribora so udeleženci napravili izlet v Ptuj. Na sliki sede v prvi vrsti: Univ. prof. M. Dolenc, univ. prof. M. Kos, ravnatelj ljubljanskega muzeja J. Mal, ravnatelj etnografskega muzeja v Beogradu N. Drobnjaković, ravnatelj arheološkega muzeja v Zagrebu V. Hoffiller, predsednik mariborskega zgodovinskega društva F. Kovačič, ptujski župan M. Brenčič, predsednik ptujskega muzejskega društva N. Komljanec, prošt dr. Zagar, prosvetni inšpektor Fr. Kotnik. V drugi vrsti stoje: Starinoslovec Gailhofer star., zgodovinar V. Trauner, univerzitetni profesor M. Murko, konservator V. Skrabar, ravnatelj arheološkega muzeja v Splitu M. Abramić in univ. profesor V. Schmid.

Slike k Slovenskemu biografskemu leksikonu

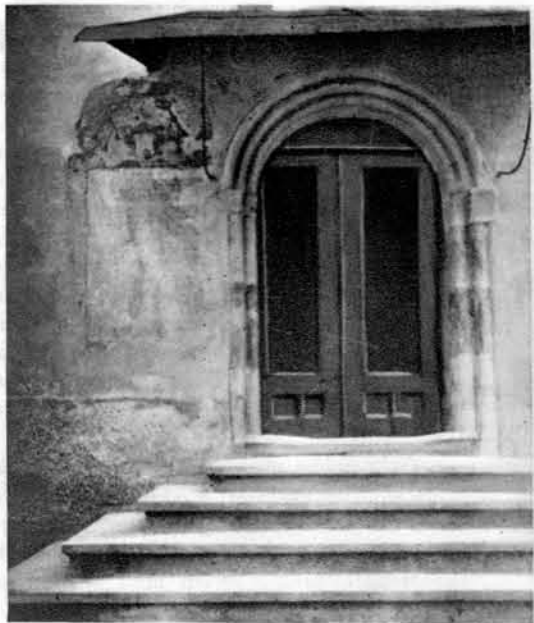
Ipavič Benjamin
(1829.—1909.), glasbenik.

Ipavič Lojze
(1815.—1849.), glasbenik.

Ipavič Gustav
(1851.—1908.), glasbenik.

V lepi Dravski dolini, na severnem vznožju Pohorja, 50 km zapadno od Maribora leži na južnem bregu Drave prijazen trg Vuzenica, v katerem je deloval A. M. Slomšek šest let. V srednjeveških listinah se Vuzenica prvič najde pod imenom »Saeldenhoven« l. 1238. Nekako v tem času je bil sezidan nad Vuzenico grad gospodov Vuzeniških. S Kolonom V., ki je bil tudi nekako 5 let štaj. dež. glavar, je ta rodovina l. 1374. izumrla, njili posestva pa so podedovali večinoma celjski grofje. Ti so vuzeniško vladavinstvo z raznimi nakupi še povečali. — Ko je l. 1456. padel v bitki z Ogrji zadnji Celjan Ulrik, so dobili Vuzenico deželni knezi. Leta 1515. so bili pri Vuzenici poraženi kmetje, ki so se uprli svoji gosposki in bojevali za »staro pravdo«. L. 1532. pa so prihrumeli preko Radlja na Muto Turki, upostošili kraj in zažgali samostan. Vuzeničani, ki so branili prehod skupaj s Slovenjgračani, pa jih niso pustili preko Drave. V tem času je grad večkrat menjal gospodarje, dokler ga ni kupil 21. feb. 1665. marenberški samostan. Ko pa je cesar Jožef II. l. 1782. samostan razpustil, je začel grad rapidno razpadati, ker ga nihče ni hotel več vzdrževati. Le še nekaj razvalin priča danes o nekdanji slavi.

Trg se je zlasti pod gospodi Vuzeniških prav lepo razvijal. Dobil je sigurno že pred l. 1287. trške pravice, najbrž l. 1285. L. 1492. je potrdil tudi cesar Friderik trgu vse stare privilegije, l. 1560. pa je podelil tržačanom cesar Ferdinand še tretji letni sejm. Bržčas l. 1586. so dobili tržčani tudi lastno obmirtje, torej nižje sodne pravice čez stanovalce v obmirju. Ko so se l. 1850. spojile s trgom okoliške kmečke občine, so si tržčani pridržali prejšnjo skupno premoženje, ki je po večini pašnik in gozd. Ta je še skupna last 58 hišnih števil, ki tvorijo t. zv. trško komuno; upravlja pa premoženje poseben odbor 5 mož. L. 1869. je dobila občina še ostala dva sejma, l. 1905. pa sodni uradni dan.

Cerkev je zelo stara; sedanja glavna ladja in zvonik sta iz sredine 11. stoletja, prvotno v

Vuzenica

Razvaline vuzeniškega gradu

Zgoraj na levi:
Romanski portal

nadžupne cerkve v Vuzenici (iz XI. stol.)

Na desni:
Pogled v notranjščino vuzeniške nadžupne cerkve

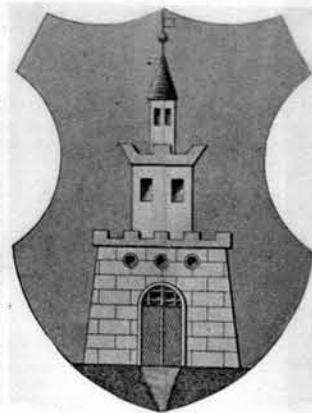
Spodaj:
Pogled na Vuzenico ob Dravi z Mute

Spodaj na levi:
Vuzeniško župnišče

nekdanja »capellania s. Sigismundi in Lapide«; tu je nadžupnikoval več let tudi Slomšek.

ob Dravi

Nekdanji vuzeniški grad

(sedež gospodov Vuzeniških).

Zgoraj na desni:
„Štok“
nekdanji grad Thümersfelden (iz l. 1658.).

Zgoraj na levi:
Grb trga Vuzenice

Na levi:
Cerkvica Device Marije na Kamnu

Spodaj na desni:
Nova nekoč šulferajska šola v Vuzenici

romanskem slogu, nekako v sredini 15. stoletja pa gotizirana. Sedanji prezbitერი in vzhodni del Križeve kapele sta prizidka iz 14. stoletja. Mnogo odličnih duhovnikov je delovalo v Vuzenici, toda najimennejši izmed vseh je brez dvoma Slomšek, ki je sam spisal župnijsko kroniko in nam tam ohranil mnogo lepih spominov na slavno preteklost Vuzenice.

Tudi šolstvo v Vuzenici sega daleč nazaj v srednji vek. Že 1356. se tu imenuje »Osvaldus scolasticus«, proti koncu 14. stoletja pa nahajamo v Trstu v bogoslovju tudi dva Vuzeničana, znaka, da se je doma poučevalo. Bržkone seveda v župnišču po duhovnikih. Tudi za poznejši čas ne manjka sledi šolstva, stalna šola pa se je ustanovila tu šele l. 1784., seveda kot enorazrednica. — pa še to je obiskovalo bore malo otrok: sicer so pa tudi »šolmoštri« bili bolj dvomljive vrste. V dvorazrednico so razširili šolo l. 1873., že dvanajst let nato (1885.) pa v trirazrednico. Jeseni l. 1912. je otvoril tukaj tudi »Schulverein« svojo pomemčevalnico, ki pa ni nikdar briljirala in je po polomu l. 1918. mirno v Gospodu zaspala. Hiša je danes last krajevnega šol. odbora in je tam nameščen tudi 4. razred, ki smo ga dobili l. 1919. Od leta 1904. do 1918. je bila v Vuzenici tudi obrtno-nadaljevalna šola za okoliš Mute in Vuzenice, po vojni pa se je ta prenesla na Muto.

Že nekdanj, zlasti v 16. stoletju, je cvetelo splavarstvo in šajkarstvo: po splavih so spravljali večinoma hlode in tesan les, po šajkah pa rezano blago v kraje ob Donavi, Osijek, Novi Sad, tudi Belgrad. Leta 1865. smo dobili železnico, ki sicer temu ni storila konec, je pa vendar škodovala večjemu razvoju te obrti. Obnem z žel. stanico smo tega leta dobili tudi pošto, l. 1919. pa (vsled Koroške polomije) tudi telefon.

Glavno, od česar živi naš kmet, je živinoreja in les. Ker pa postaja slednjega vedno manj in manj, dve parni žagi in nešteto vodnih, te že skrbijo za temeljito zredčenje gozdov, se nam odpira za prihodnost huda perspektiva! Josip Mravljak.

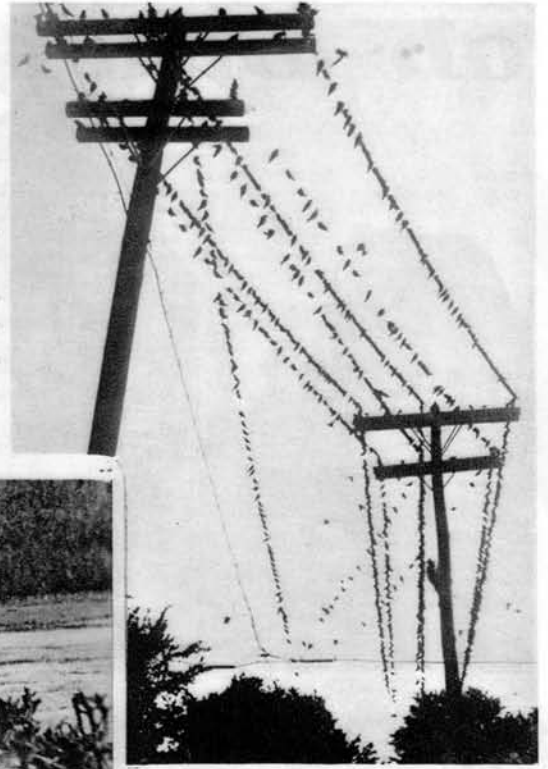
Popotniki med živalmi

Že stari narodi so občudovali zagoneten nagon ptic, ki jih žene vsako leto na jug in pripelje vsako pomlad zopet nazaj. Vsa prirodopisna učenost pa še do današnjega dne ni razvozlala tajinstvene uganke tega nagona. Imamo sicer celo vrsto najrazličnejših mnenj, toda zanesljivega odgovora pa doslej še ne. Pred nekaj leti je trdil n. pr. neki angleški prirodopisec, da imajo ptice izrazit in nevarljivo občutek za mrežo elektromagnetičnih tokov, ki obdajajo zemljo. Toda temu mnenju oporeka predvsem dejstvo, da se odmaknejo ptice u slučaju neugodnih vremenskih razmer časih po več sto kilometrov od svoje običajne poti. Ker s samo besedo »Nagon« še ne pridemo nikamor naprej, je gotovo, da se bo pečalo prirodopisje s tem pojavom še dolgo, dolgo.

Slične pojave, kakor pri pticah, imamo pa tudi pri raznih drugih živalih in v raznih oblikah. Zlasti zanimivo je v tem pogledu čut za orientacijo. Tako izkoplje n. pr. neki južnoameriški medved svoje rove tudi v evropskem ujetništvu vedno v oni smeri, kjer leži njegova prava domovina. Enako močan čut za orientacijo so opazovali tudi na nekaterih psih ter še na raznih drugih živalih.

Omenjeni nagoni in čuti vodijo živali na stotine, da, na tisoče kilometrov daleč z gotovostjo, pred katero zastaja zaenkrat še človeška pamet ter le strmi pred deli Stvarnika. Lastavica prezimi v deželah na obali Sredozemskega morja, a spomladi bo gotovo našla pot nazaj v svoje gnezdo pri nas, če je ne zadene kaka neugoda. In enako še cela vrsta raznih drugih ptic; rib, sesavcev itd. itd.

Lastovke se zbirajo k odhodu na jug.

Na levi:

Čreda severnoameriških jelenov (karibus) plava na potovanju čez reko.

Na desni:

V prezimovališču; skupina žerjavov, čapelj in divjih rac na bregovih Nila o prihodu s severa.

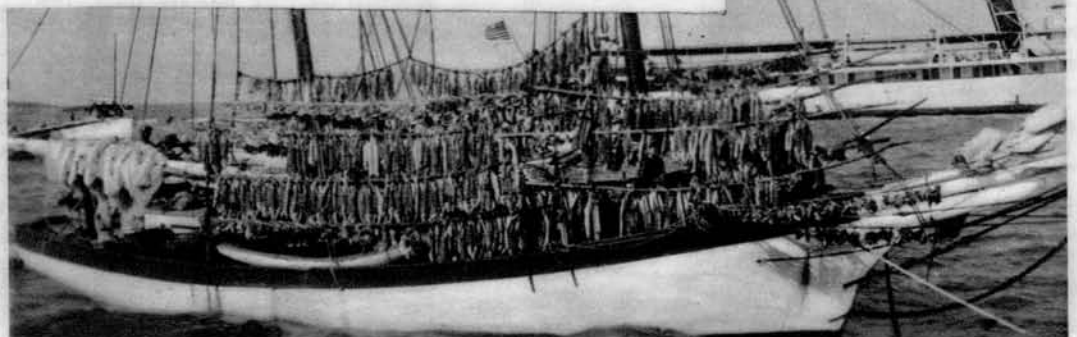
Spodaj:

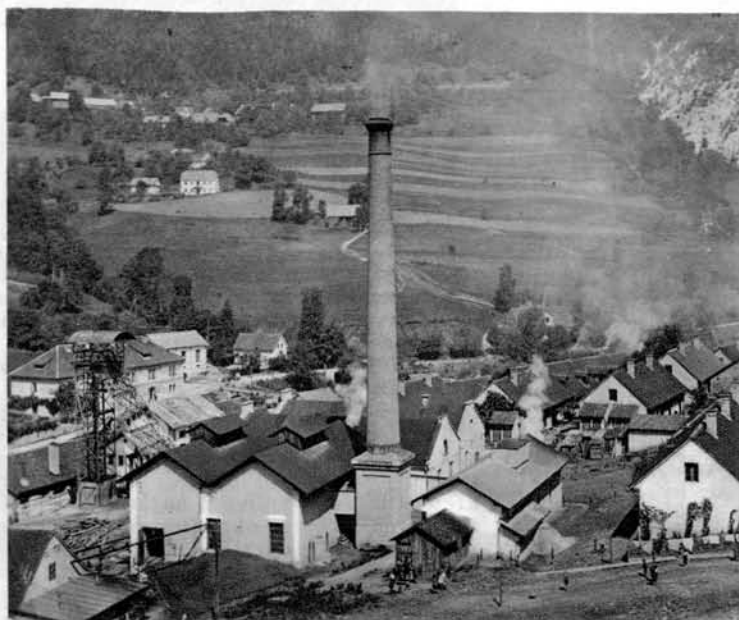
Z lova na divje race; iz skrbno maskiranega skrivališča opazuje lovec bližanje divjih rac in ko prispejo te do nastavljenih mrež, jih sklene s posebnim mehanizmom.

Spodaj:

Z lova na polenovke; med ribami imamo celo vrsto »popotnic«, ki preplavajo zlasti ob času drstenja na stotine kilometrov. Tedaj jih polove največ in posuše večkrat kar na ladjah.

Med najnujnejše socialne akcije v naših rudarskih revirjih

spada nedvomno zidanje cerkve v Hrastniku. To je eden največjih slovenskih industrijskih središč, a je v kljub temu še vedno brez hiše božje. Posledica tega je, da je tam tudi dušno pastirstvo nad vse pomanjkljivo. Delavstvo, zlasti še mladina, nima zadostnega moralnega vodstva, zato je npravstveno stanje tamošnjih krajev pomanjkljivo in to jako, jako vpliva tudi na socialno stanje. Pred kratkim se je vendarle osnoval v Hrastniku odbor, ki si je nadel nalogo zgraditi prepotrebno cerkev. Akcija zasluži največjo naklonjenost in podporo vsega naroda. — Naši dve sliki nam kažeta del tamošnje razvite industrije: Na levi hrastniško steklarno, na desni rudarsko kolonijo.

Za pravilno rešitev današnje križaljke razpisujemo sledeči nagradi:

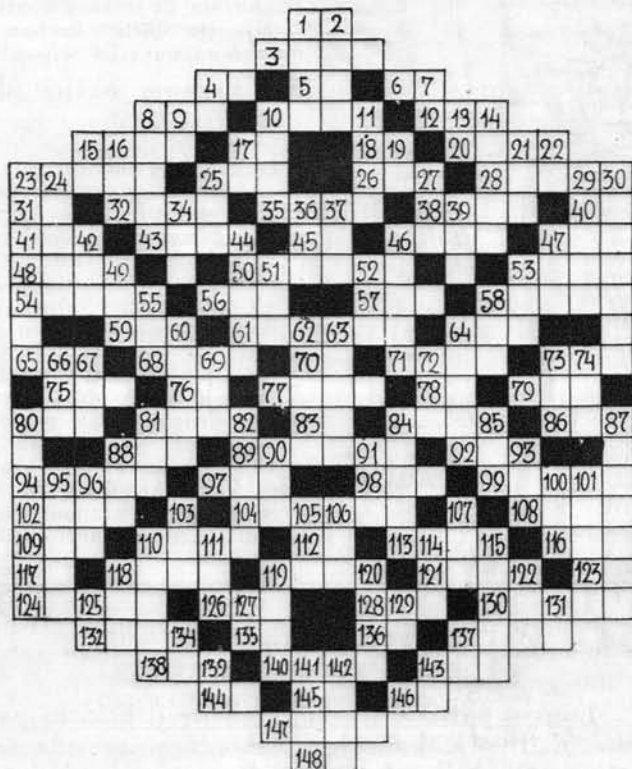
I. Sarabon: Gospodarska geografija in
II. Reinmichel: Skrivnost najdenke.

Besede h križaljki v št. 41.
(Sesterokotnik).

V o d o r a v n o: 1) Konstantno število; 2) žensko ime; 3) dolžinska mera; 4) predlog; 5) kem. znak za kovino; 6) zver; 7) razstrelilna naprava; 8) ptič; 9) del oprave; 10) predlog; 11) rtič; 12) mohamedansko romarsko mesto; 13) mir; 14) del cerkve; 15) geometrijski pojim; 16) obvezna dajatev državljanov državi; 17) igralna karta; 18) plazilec; 19) znana tvornica alkoholnih pijač; 20) rastlina; 21) kazalni zaimek; 22) stvar; 23) trdnjava (turško); 24) zlato (francosko); 25) mesto v Dalmaciji; 26) otok v Jadranu; 27) mesto, znano iz križarskih vojn; 28) roka; 29) pokrivalo; 30) kazen; 31) glej; 32) trdnjava, znana iz druge mesenske vojne; 33) mesto ob Jadranu; 34) je v obleki; 35) žensko ime; 36) tla; 37) športska pauza; 38) plin; 39) predlog; 40) oddelek vojske; 41) tla; 42) ptica; 43) rimski denar; 44) gora na Koroškem; 45) vas pri Ljubljani; 46) španski narodni junak; 47) spada k obleki; 48) depresija; 49) španska členica; 50) mohamedansko ime; 51) vrt sreče; 52) škodljivca na travnikih; 53) naš sosed na jugu; 54) pokoj; 55) sesalec, ki se hrani z ribami; 56) danska denarna enota; 57) član družine; 58) podobno najemu; 59) poljski delavec; 60) del Zagreba; 61) trup; 62) nepšna členica; 63) časovna doba; 64) španska členica; 65) svetopisemska oseba; 66) član družine; 67) števnik; 68) jed; 69) germansko božanstvo; 70) mesto v Romuniji; 71) nota; 72) potepuh; 73) tečaj; 74) grška boginja; 75) mesto v Srbiji; 76) polotok v Evropi; 77) vas pri Ljubljani; 78) vstavi; 79) ribji zarod; 80) reka v Afriki; 81) žensko ime; 82) je na glavi; 83) pesnitev; 84) kem. znak za kovino; 85) trgovska kratica; 86) morska riba; 87) klinca.

N a v p i e n o: 1) konj; 2) visoka planota v Aziji; 3) enota sile; 4) potrebno mladini; 5) je iz istega kraja doma; 6) italijanska členica; 7) neugodje v spanju; 8) zagrebški veleindustrijalec; 9) auto-firma; 10) francosko mesto znano iz l. 1870-71; 11) kratice za športni klub; 12) povzročila gibanje morja; 13) predlog; 14) kazalni zaimek; 15) tatarski poglavar; 16) izraz za bolečino; 17) zajedalec; 18) morskii pojav; 19) klica; 20) bodoča stvar; 21) oddelek; 22) trg na Gorškem; 23) ponočna ptica; 24) zabava v gozdu; 25) rdeča tekočina; 26) pokoj; 27) Prešernov prijatelj; 28) del cerkve; 29) utežna enota; 30) dvoživka; 31) orožje; 32) grški bog; 33) kovina; 34) posoda; 35) izrek; 36) vrednostni papir iz časa uvedbe dinarske valute; 37) sklad (geološki); 38) glasbeni instrument; 39) vrsta pesmi; 40) junak iz slovenske narodne pesmi; 41) števila; 42) ptič; 43) žuželka; 44) zver; 45) pojedinca; 46) vrsta pesmi; 47) vajat; 48) časomer; 49) moško ime; 50) hunski kralj; 51) množica naučanih stvari; 52) pripadnik azijskega naroda; 53) bolezen v mišicah; 54) mali ustanovitelj mesta Rima; 55) vstavi; 56) voja (srb.-hrv.); 57) žensko ime; 58) darilo; 59) ksanje; 60) cesta; 61) domača žival; 62) dolžinska mera; 63) pod; 64) pečina; 65) vodja ruske revolucije; 66) orožje; 67) glasbeni instrument; 68) trg na Stajerskem; 69) pokoj; 70) žensko ime; 71) negovanje; 72) darilo; 73) vstavi; 74) dvoglasnik; 75) predlog; 76) kem. znak za kovino; 77) grška črka; 78) vstavi; 79) ih; 80) samo; 81) del Hrvatske; 82) je med dnevom in nočjo; 83) člen.

val njegov račun: „Bodi“, je rekel in noč mu je dala nov svet. — Pravih rešitev je prispelo 67. Za I. nagrado je bil izbran: St. Trobina, Šostanj. Za II. nagrado: Anton Orehar, Predoslje, p. Kranj.

Rešitev uganke v št. 39.

Videl sem misleca, pisal je zakone, ljudstvu ne zemskemu, zvezdam je kazal pot; pa nesoglasje v vsemirju zasledil je, novih svetov je zahte-

Sergej Minclov:

Car Berendej.

(Povest iz sibirskega pragozda.)

VIII. poglavje.

— Jaz moram nove zime počakati... — mu je odvrnil Mark Ivanič. Vtaknil je roke v žepe in pričel zreti skozi okno.

— Pa mi? Morebiti bo vendar kje kaka pot preko gorovja?

— Kakor se vzame: pot je že, tača, ko da bi je sploh ne bilo... — je spregovoril gospodar skozi zobe.

Vedeneju Saviču so kar oči vzplamtele: tako se je vzradostil!

— No, saj nam ni treba nič drugega! Kar odrinimo!

Mark Ivanič ga je po strani pogledal. — Ti si neugnan, se mi zdi... — mu je ušlo: — le pojdi življenje tvegat, če si tako drzen!

— Kakšna drznost pa je to? Mar je nevarnejša ta gorska pot kakor ona po reki?

— Menda, Nikar ne misli, da po stezah prideš kakor po vodi naprej! Saj imaš kakih štiristo verst do Urjanbaja preko gorovja. Sama tajga pa strmine so tam. Polovica konj se ti ponesreči po prepadih, preden prideš tja. Saj ne moreš drugače tja kakor v sedlu, s tovarnimi konji. Konj pa nese v hribih samo dve vreči, to je kvečjemu štiri pude (66 kg). Le zračunaj zdaj, koliko konj bi potreboval? Kakih sto glav! Kje naj jih vzamem?

Umolknila sta. Vednej Savič se je vlekel za klinasto bradico in premišljeval...

Naš modni kofiček

Najmodernejša svila-krep-satin.

Znano je, da je gospa moda se vse bolj muhasta ko tiste, ki jim zapoveduje; kar danes pohvalno omenja, to bo jutri grajala — in obratno. Časih je že kar zoprno, tako nagle so njene izpremembe. In reve tiste ženske, ki so ji uslužne in se ji na migljaj pokoravajo. Gospej modi se pa do malega vendarle pokorava ženstvo in kar ona veleva, to je in ostane. V zadnjem času si je ta velevažna odličnost izmislila, da je za jesen najprikupnejša svila-krep-satin. Se nedavno, komaj pred tedni, so bile moderne prav tenke, prozorne, pajčevinaste svile. Zdaj je drugače; zdaj so moderne težke sorte svile. Tako je moderna taft svila, Moiré in predvsem pa krep-satin, ki se prijetno blesti, lepo pada po gubah in je pripravna za dnevne in večerne toalete. Krep-satin zelo praznjuje vpliva na ves izgled, iz njega se dajo napraviti lični volani in gube in je prav tako lep v temnih, temno-modrih, in črnih, kakor tudi v svetlih barvah. Lepo se da tudi sestaviti, da je n. pr. sprednji del obleke blesteč, zadnji pa v motnih odsevih. Obleke iz krep-satin svile vplivajo najbolj že po obliki sami in le malokdaj radi raznih našitkov in okraskov, saj je na to težko svilo težko našiti vezene ali druge okraske. Iz krep-satina moreš napraviti prav navadne obleke za na cesto ali pa svečanostne, na vse načine sestavljene toalete za večerne prireditve. — Pri krep-satinu je velikega pomena nje-

gova barva. Priljubljene so: koruzno-rumena, svetlo-zelena, svetlo-modra, rjavkasta, rožasta, siva; dalje tudi: rjavkasto-rdeča, temno-modra ali temno-lilasta. — Na sliki je videti nekaj ličnih oblek iz krep-satina: Zadnja slika nam kaže prav preprosto, žempersko obleko, ki se ji zgornji del spodaj sveti, zgoraj pa je moten. — Prva slika prikazuje obleko, ki se ne sveti in je za obiske. Prikupna in elegantna je. Druga skica je že bolj sestavljena. Ta obleka se vsa blesti in je po najnovejši modi narejena. — Tretja skica je prav enostavnega, ravnega kroja, le ob straneh so krilom podobni všitki. Je pripravna večerna toaleta. Po teh skicah vidimo, kako moreš iz krep-satina napraviti najrazličnejše obleke.

Telovnik v obliki smokinga.

Narejen je iz težke svile ali križastega modnega blaga. Nosiš ga k navadnemu krilu. Telovnik je preprost, ima tri gumbe za zapenjanje in žep. Vrh telovnika oblečeš jopico kostima, ki je krog vratu in v zapetju obšita s krznom in se tako zapenja ko telovnik.

S krznom obšiti plašči.

Krzno je draga reč; zato je ta predpis mode, da naj podo plašči obšiti z njim, prav neprimeren za te čase. Seveda ni treba pristnega krzna; a tudi ponarejene sorte so dovolj drage. Poiskati bo treba pač doma razne ostanke krzna ali ponarejene kose in te potem tako obdelati in sestaviti ali prearediti, da bo moči plašč obšiti z njimi. Seveda je plašč, obšit s krznom, vse drugačen za pogled ko oni brez krzna. Na sliki vidiš, da je res tako, in tudi to, kako različni so načini za okraske s krznom. Obenem vidiš razne primere modernih plaščev.

— Ne kaže drugače... Sam bom moral na pot s svojimi fanti. Tovora nimamo s seboj, saj gremo praznih rok...

— Tisto že, a vendar vam ne bi svetoval, da tako storite...

— Zakaj ne?

— Že zopet svoje góde! Po slabih krajih gre ta pot, zato!

Zopet je obmolnil Vedenej Savič. Dozdevalo se mu je, da Mark Ivanič noče z besedo na dan. Pa kaj prikriva? Mar noče govoriti o hudobcih, katerih je toliko tam, ker je že nočna ura?

Lopnil je s pestjo po mizi. — Pa grem! se je odrezal. — Ne morem in ne morem nazaj, ne da bi svoj posel opravil!

— Kakor hočete... — je spregovoril Mark Ivanič: — a po Jeniseju bi vi prispeli k Vabilinu kar naravnost, z gorsko stezo pa boste imeli kakih dvesto verst ovinka!

— Pa naj jih bo tudi tristo!

Začel je gospodarja povpraševati o novi poti. Ta mu je nerad odgovarjal. — Le spomnite se, Vedenej Savič, da vam nisem svetoval potovati preko gorovja!

— Morda pa prikriva pred ljudmi v teh krajih kako posebno trgovino, pri kateri ima svoj dobiček?

— je padlo nenadno Vedeneju Saviču na misel, ko se je vračal domov. Nasmehnil se je: tako zabavno se mu je to zdelo!

Fantje pa so še vedno stali pred hišo in ga kar niso mogli pričakati. Joj, kako bi se nerada vrnila Grigorij in Nilka domov, v Krasnojarsk. Mikita pa je ostal tih — temu je bilo vse prav. Zagledali so Vedeneja Saviča pa mu planili naproti.

— No, fantje! — jim je naznanil poslovodja: — do zdaj smo se vozili v sančih, naprej pa bomo kar jahali, po kozaško!

Grigorij si je strgal kučmo z glave pa jo vrgel v zrak. Nilki je raztegnil smehljaj ves ostronosi obraz. Tako sta bila vesela, da sta se pričela drug drugega suvati s pestmi v bok. Potem pa sta se zvrnila v zamete in se notri kobacala, mašila drug drugemu sneg v usta.

Vedenej Savič je odkorakal v hišo. Čim je sklenil, da se ne vrne, temveč se pelje naprej, takoj mu je postalo zopet lahko in mirno pri srcu. Pripraviti se je moral sicer na dolgo in težko vožnjo, a se ni zmenil za to. Naj bo še tako huda ta pot, čakalo ga je zato na koncu dobro plačilo!

Zjutraj je poslal Vedenej Savič po bradača. Moral se je z njim nanovo domeniti.

(Dalje prihodnjič.)